07/03/2019

Βυζαντινό αριστούργημα η Αγία Ειρήνη στο κέντρο της Αθήνας

/ Ενορίες

Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, M.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Πρόκειται για ένα στην κυριολεξία αρχιτεκτονικό ορθόδοξο στολίδι, στην αισθητική και την μεγαλοπρέπεια του οποίου, υποκλίνεται κάθε απαιτητικός επισκέπτης πολιτισμικών μνημείων. Η Αγία Ειρήνη που ευρίσκεται επι της οδού Αιόλου 36, φέρει σε ότι αφορά την κατασκευή της, την υπογραφή ενός εκ των μεγαλυτέρων αρχιτεκτόνων του 19-ου αιώνα, του Λύσανδρου Καυτατζόγλου. Ακόμα η εκκλησία πέρα από την απαράμιλλη αισθητική της, είναι συνυφασμένη με αδαμάντινες ιστορικές μνήμες του λαού μας. Μέσα στην ηθική θαλπωρή της Αγίας Ειρήνης, έγινε η πρώτη δοξολογία εορτασμού της απελευθέρωσης του γένους την 25-η Μαρτίου 1838. Στην Αγία Ειρήνη επίσης έλαβε χώρα η εορταστική δοξολογία για την ανακήρυξη της ελλαδικής εκκλησίας ως αυτοκεφάλου στις 20 Αυγούστου του 1850. Και στην Αγία Ειρήνη έλαβε χώρα η εξόδιος ακολουθία διακεκριμένων

προσωπικοτήτων του σύγχρονου ελληνισμού, όπως του αρχιστράτηγου της εθνεγερσίας Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Ξεχωριστή ακόμα υπήρξε η ορθόδοξη παρουσία της Αγίας Ειρήνης, ως μητροπολιτικού ναού των Αθηνών, μέχρι το 1862. Από τα απαράμιλλα ακόμα αισθητικής αξίας στοιχεία της, είναι το μεγαλοπρεπές και επιβλητικό επιχρυσωμένο τέμπλο της, το οποίο είχε δωρήσει στο ναό το 1850, ο τσάρος της Ρωσίας Νικόλαος. Ο ναός της Αγίας Ειρήνης ανηγέρθη το 1846 και τα εγκαίνιά του έλαβαν χώρα στις 12 Δεκεμβρίου του 1850. Χωρίς πάραυτα να έχει πλήρως αποπερατωθεί αφού οι εργασίες διακόσμησής του ολοκληρώθηκαν το 1892. Σε ότι αφορά την αρχιτεκτονική του τεχνοτροπία, συνιστά τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική με νάρθηκα, τρούλο και χορούς που παραπέμπουν στα Μοναστήρια της Αθωνικής πολιτείας. Στη σημερινή εκκλησία προϋφίστατο άλλη βυζαντινή Αγία Ειρήνη, η οποία από το 18-ο αιώνα συνιστούσε μετόχι της Μονής Πεντέλης, αλλά πάραυτα εγκαταλείφθηκε στα χρόνια της εθνεγερσίας του ΄21, για να συντηρηθεί τελικά την περίοδο 1834-1835. Για να επανέλθουμε στην μοναδική αισθητική της μεταγενέστερης σημερινής εκκλησίας, προβάλλει επιβλητικά στην ομώνυμη πλατεία, με τα δυο μεγαλοπρεπή καμπαναριά της, τις σειρές με τα περίτεχνα παράθυρά της, καθώς και με το γλυκό ωχροκίτρινο χρώμα της. Στο εσωτερικό του ναού ξεχωρίζουν οι δυτικής τεχνοτροπίας τοιχογραφίες των Σπυρίδωνα Χατζηγιαννόπουλου και Αθανάσιου Βασιλείου. Η αισθητική διακόσμηση φιλοτεχνήθηκε από τους Β. Κώττα και Α. Πέτα. Ακόμα οι αδελφοί Φυτάλη επιμελήθηκαν τον μαρμάρινο άμβωνα και σε σχέδια που εκπόνησε ο Λύσανδρος Καυτατζόγλου. Δεόντως επιβλητική είναι η οροφή του ναού, με την επιγραφή «Πνεύμα ο Θεός», καθώς επίσης και οι χρυσοποίκιλτες διακοσμητικές εσοχές.

Ο ναός της Αγίας Ειρήνης τη Αιόλου, θεωρείται από όλους τους κριτικούς τέχνης, ο πιο καλαίσθητος και αρχιτεκτονικά περίτεχνος ναός των Αθηνών. Κριτική αποτίμηση που δεν απέχει από την πραγματικότητα. Πρόκειται για ένα ορθόδοξο στολίδι, βαρυφορτωμένο με αδαμάντινες ιστορικές-εθνικές μνήμες.